

A Magyar Nemzeti Bank H-PM-I-B-108/2022. számú határozata a DUNA TAKARÉK BANK Zrt.-nél lefolytatott témavizsgálat intézkedések és bírság alkalmazásával történő lezárásáról

A **DUNA TAKARÉK BANK Zrt.-nél** (székhelye: 9022 Győr Árpád út 93.; cégjegyzékszám: 08-10-001869) (**Társaság**) hivatalból lefolytatott témavizsgálat megállapításai alapján a Magyar Nemzeti Bank (székhelye: 1013 Budapest, Krisztina körút 55., telephelye: 1122 Budapest, Krisztina körút 6.) (**MNB**) az alábbi

h a t á r o z a t o t

hozza:

I. Az MNB figyelmezteti a Társaságot, hogy a pénzmosás és terrorizmusfinanszírozás megelőzésére és megakadályozására vonatkozó tevékenysége során mindenkor maradéktalanul feleljen meg a hatályos jogszabályi követelményeknek és ennek keretében

1. fordítson fokozott figyelmet a szűrőrendszer működéséről, a kiszűrt ügyfél, valamint az ügylet elemzésének és értékelésének menetéről készített belső eljárásrendjének megfelelőségére;
2. a jogszabályi előírásoknak megfelelő határidőben és teljeskörűen tegyen eleget szűrési kötelezettségeinek;
3. az ügyfél-átvilágítás, valamint az ügyfelek ismételt átvilágítása során fordítson fokozott figyelmet az okmánymásolatok minőségi megfelelőségére.

II. Az MNB kötelezi a Társaságot, hogy – a jogszabályi előírásoknak való megfelelés érdekében – tevékenysége végzése során folyamatosan, de legkésőbb **2022. december 31. napjáig**

1. alakítson ki olyan belső szabályrendszert, amely biztosítja a kiemelt közszereplői státusz dokumentált ellenőrzésének megtörténtét az ügyfél-átvilágítás során, a kialakított szabályrendszerét rögzítse belső szabályzataiban, valamint vezessen be olyan intézkedéseket ügyfelei kiemelt közszereplői státusza ellenőrzésének megtörténte érdekében, amelyek javítják kontrollkörnyezete hatékonyságát;
2. jelen határozat indokolásának IX. pontjában hivatkozott Ügyfélképviselő1 és Ügyfélképviselő2 esetében szerezze be az arcképet megfelelő minőségben tartalmazó okmánymásolatokat, valamint vezessen be olyan intézkedéseket az ügyfél-átvilágítás során végzett okmánymásolás gyakorlatában, amelyek javítják kontrollkörnyezete hatékonyságát;
3. biztosítsa az ügyfél-átvilágításhoz kapcsolódó okmánymásolatok informatikai rendszerben való rögzíthetőségét, alakítson ki olyan belső szabályrendszert, amely biztosítja, hogy az ügyfél személyes megjelenésekor – kockázatos ügyfelek és kockázatos ügyletek esetében – összevetésre kerüljön az ügyfél okmányáról készült másolaton található arckép az ügyfél képmásával.

III. Az MNB kötelezi a Társaságot, hogy – a jogszabályi előírásoknak való megfelelés érdekében – tevékenysége végzése során folyamatosan, de legkésőbb **2023. február 28. napjáig**

1. vizsgálja felül a pénzeszköz forrásigazolás beszerzési gyakorlatát, és alakítson ki olyan belső szabályrendszert, illetve kontrollkörnyezetet, amely biztosítja a mindenkor hatályos pénzmosás és terrorizmusfinanszírozás elleni jogszabályi rendelkezéseknek megfelelően a pénzeszköz forrására vonatkozó információ beszerzését a jogszabály által előírt kötelező esetkörökön túlmenően, kockázatérzékenységi megközelítéssel a szolgáltató által magas kockázatúnak ítélt ügyfelek esetében is;
2. vizsgálja felül a pénzeszköz forrásigazolás beszerzési gyakorlatát, és alakítson ki olyan belső szabályrendszert, illetve kontrollkörnyezetet, amely biztosítja a beszerzett adatok teljességét és minőségi megfelelésének lekövethetőségét a Társaság által magas kockázatúnak ítélt ügyfelek esetében a Társaság szabályrendszere által elvárt esetekben;

3. folyamatosan kövesse figyelemmel az ügyfelekkel fennálló üzleti kapcsolatot, valamint alakítson ki olyan belső szabályrendszert, amely mindenkor biztosítja a pénzmosás és terrorizmus finanszírozása szempontjából kockázatos ügyfelek és szokatlan ügyletek kiszűrését, vizsgálja felül bejelentési gyakorlatát, valamint alakítson ki olyan belső szabályrendszert, amely mindenkor biztosítja az ismételt bejelentések teljes körű és haladéktalan megtételét és továbbítását a pénzügyi információs egységhez, valamint vezessen be olyan intézkedéseket az ismételt bejelentési kötelezettsége teljesítése érdekében, amelyek javítják kontrollkörnyezete hatékonyságát;
4. vizsgálja felül monitoring gyakorlatát, alakítson ki olyan belső szabályrendszert és azt támogató informatikai rendszert, amely mindenkor biztosítja a Társaság megerősített eljárásba sorolt ügyfelei nem készpénzes ügyleinek szűrését, valamint az újonnan bevezetett szűrési feltételekkel visszamenőleg végezze el a megerősített eljárásba sorolt ügyfelei 2019. január 1. és 2020. szeptember 30. napja közötti időszakban végzett, 10 millió forintot elérő vagy meghaladó, nem készpénzes tranzakcióit, 2020. október 1. napját követően a Társaság belső kockázatértékelésében meghatározott értékhatár szerint végrehajtott nem készpénzes tranzakcióit érintő szűréseket, a szűrőrendszer által kiszűrt ügyfél, illetve ügylet jogszabályi határidőn belül történő elemzését és értékelését, szükség esetén pedig haladéktalanul tegyen bejelentést a pénzügyi információs egységnek.

IV. Az MNB kötelezi a Társaságot, hogy belső ellenőrzése végezzen ellenőrzést 2023. április 30. napjáig arra vonatkozóan, hogy

1. a felülvizsgált pénzeszköz forrásigazolás beszerzési gyakorlat és a kialakított belső szabályrendszer, illetve kontrollkörnyezet biztosítja-e a hatályos pénzmosás és terrorizmusfinanszírozás elleni jogszabályi rendelkezéseknek megfelelően a pénzeszköz forrására vonatkozó információ beszerzését a jogszabály által előírt kötelező esetkörökön túlmenően, kockázatérzékenységi megközelítéssel a szolgáltató által magas kockázatúnak ítélt ügyfelek esetében is;
2. a felülvizsgált pénzeszköz forrásigazolás beszerzési gyakorlat és a kialakított belső szabályrendszer, illetve kontrollkörnyezet biztosítja-e a pénzeszköz forrására vonatkozó információ teljes körű meglétét és minőségi megfelelésének lekövethetőségét a Társaság által magas kockázatúnak ítélt ügyfelek esetében a Társaság szabályrendszere által elvárt esetekben;
3. a kialakított belső szabályrendszer biztosítja-e a pénzmosás és terrorizmus finanszírozása szempontjából kockázatos ügyfelek és szokatlan ügyletek kiszűrését, a felülvizsgált bejelentési gyakorlat, valamint a kialakított belső szabályrendszer biztosítja-e az ismételt bejelentés alapjául szolgáló adat, tény, körülmény felmerülése esetén az ismételt bejelentések teljes körű és haladéktalan megtételét és továbbítását a pénzügyi információs egységhez, továbbá az ismételt bejelentési kötelezettség teljesítése érdekében bevezetett intézkedések javítják-e a Társaság kontrollkörnyezetének hatékonyságát;
4. a Társaság felülvizsgálta-e monitoring gyakorlatát, bevezette-e a megerősített eljárásba sorolt ügyfelei nem készpénzes tranzakcióinak szűrését, valamint a bevezetett szűrési feltételekkel elvégezte-a az ügyfelek és ügyletek pótlólagos szűrését, a szűrőrendszer által kiszűrt ügyfél, illetve ügylet jogszabályi határidőn belül történő elemzését és értékelését, illetve, hogy szükség esetén haladéktalanul tett-e bejelentést a pénzügyi információs egységnek;
5. a kialakított belső szabályrendszer biztosítja-e a kiemelt közszereplői státusz dokumentált ellenőrzésének megtörténtét az ügyfél-átvilágítás során, a bevezetett szabályokat a Társaság rögzítette-e belső szabályzataiban, valamint, hogy az ügyfelek kiemelt közszereplői státusza ellenőrzésének megtörténte érdekében bevezetett intézkedései javítják-e kontrollkörnyezete hatékonyságát;
6. jelen határozat indokolásának IX. pontjában hivatkozott Ügyfélképviselő1 és Ügyfélképviselő2 vonatkozásában a Társaság beszerezte-e az arcképet megfelelő minőségben tartalmazó

okmánymásolatokat, valamint, hogy az ügyfél-átvilágítás során végzett okmánymásolás terén bevezetett intézkedései javítják-e kontrollkörnyezete hatékonyságát;

7. biztosított-e az ügyfél-átvilágításhoz kapcsolódó okmánymásolatok informatikai rendszerben való rögzíthetősége, valamint a Társaság kialakított-e olyan belső szabályrendszert, amely biztosítja, hogy az ügyfél személyes megjelenésekor – kockázatos ügyfelek és kockázatos ügyletek esetében – összevetésre kerüljön az ügyfél okmányáról készült másolaton található arckép az ügyfél képmásával.

V. Az MNB rendkívüli adatszolgáltatás keretében kötelezi a Társaságot, hogy 2023. május 31. napjáig küldje meg az MNB részére a jelen határozat rendelkező részének II.-III. pontjaiban foglaltak teljesítésének jelen határozat rendelkező részének IV. pontja szerint elvégzett teljes körű ellenőrzését és a nevezett pontokban írt intézkedések megfelelő végrehajtását igazoló – az igazgatóság által megtárgyalt és a felügyelőbizottság által jóváhagyott – belső ellenőri jelentéseket és az azok alapjául szolgáló dokumentumokat.

VI. Az MNB a Társaságot

1. a jelen határozat indokolásának I. pontjában hivatkozott jogszabálysértés miatt 1.250.000 Ft, azaz egymillió-kettőszázötvenezer forint,
2. a jelen határozat indokolásának III. pontjában hivatkozott jogszabálysértés miatt 625.000 Ft, azaz hatszázhuszonezer forint,
3. a jelen határozat indokolásának IV. pontjában hivatkozott jogszabálysértés miatt 625.000 Ft, azaz hatszázhuszonezer forint,
4. a jelen határozat indokolásának V. pontjában hivatkozott jogszabálysértés miatt 625.000 Ft, azaz hatszázhuszonezer forint,
5. a jelen határozat indokolásának VI. pontjában hivatkozott jogszabálysértés miatt 625.000 Ft, azaz hatszázhuszonezer forint,
6. a jelen határozat indokolásának VII. pontjában hivatkozott jogszabálysértés miatt 625.000 Ft, azaz hatszázhuszonezer forint,
7. a jelen határozat indokolásának VIII. pontjában hivatkozott jogszabálysértés miatt 625.000 Ft, azaz hatszázhuszonezer forint,
8. a jelen határozat indokolásának IX. pontjában hivatkozott jogszabálysértés miatt 625.000 Ft, azaz hatszázhuszonezer forint,
9. a jelen határozat indokolásának X. pontjában hivatkozott jogszabálysértés miatt 625.000 Ft, azaz hatszázhuszonezer forint,

mindösszesen **6.250.000 Ft, azaz hatmillió-kettőszázötvenezer forint** összegű felügyeleti bírság megfizetésére kötelezi.

A Társaság köteles a jelen határozat rendelkező részét a honlapján közzétenni.

Az ellenőrzési eljárás során eljárási költség nem merült fel.

(...)

I n d o k o l á s

Az MNB a Társaság pénzmosás és terrorizmusfinanszírozás megelőzési tevékenységével kapcsolatban az alábbi területeken tárt fel hiányosságot:

- I. **A Társaság pénzeszköz forrására vonatkozó információk beszerzésének gyakorlata nem felelt meg a hatályos jogszabályoknak, holott a pénzeszközök forrására vonatkozó információk beszerzése a szolgáltatók alapvető fontosságú kötelezettsége, hiszen ezen információk, dokumentumok hiányában nem lehet a szolgáltató abban a helyzetben, hogy képes legyen megfelelően megítélni**

a tranzakció, valamint az ügyfél pénzmosási és terrorizmusfinanszírozási kockázatát. Kiemelt fontossággal bír, hogy a szolgáltató megfelelően mérje fel ügyfeleinek pénzmosási kockázatát, amelynek elengedhetetlen feltétele a pénzeszközök forrására vonatkozó információk beszerzése, nem csak a jogszabályok által kötelező jelleggel meghatározott esetekben, hanem kockázatérzékenységi megközelítéssel a szolgáltató minden magas kockázatúnak ítélt ügyfele esetében, illetve, hogy az ezen beszerzett adatokat rekonstruálható módon rögzítse is.

- II. Az MNB hiányosságokat tapasztalt a Társaságnál a belső védelmi vonalainak működésével kapcsolatban. A belső védelmi vonalak egyik legfontosabb célja, hogy a kockázatcsökkentő intézkedés végrehajtása ne egyetlen védelmi vonal tevékenységétől legyen függő. A további védelmi vonalak képesek legyenek biztosítani azt, hogy a korábbi védelmi vonalak nem megfelelő vagy elmaradt intézkedései kijavításra vagy pótlásra kerüljenek. Különösen fontos ennek az elvnek az érvényre juttatása a pénzmosás és terrorizmusfinanszírozás szempontjából indokolt esetekben a pénzeszköz forrásigazolások beszerzése kapcsán. A belső védelmi vonalak kiemelten fontos szerepet töltenek be a szolgáltató biztonságos és jogszerű működését garantáló védelmi hálóban. A védelmi vonalak működési hiányossága esetén a szolgáltatónál nem megfelelően biztosított, hogy az esetleges jogsértéseket és mulasztásokat felismerje és kiküszöbölje.
- III. Az MNB hiányosságokat tárt fel a Társaságnál annak ismételt bejelentési gyakorlatával kapcsolatban. A szolgáltató pénzmosás és terrorizmusfinanszírozás megelőzési tevékenységi körében legfontosabb kötelezettsége, hogy pénzmosásra, terrorizmus finanszírozására, vagy dolog büntetendő cselekményből való származására utaló adat, tény, körülmény felmerülése esetén haladéktalanul bejelentést tegyen a pénzügyi információs egység felé. Amennyiben a szolgáltató helytelen gyakorlatot alakít ki és a szolgáltató nem tesz ismételt bejelentést, akkor az illetékes hatóság nem értesül megfelelő időben a pénzmosás vagy terrorizmusfinanszírozás gyanús tranzakciókról, ezáltal veszélyeztetve a hatóság hatékony fellépését az ilyen esetekkel szemben. Fentiek miatt elengedhetetlen és ezért kiemelt érdek fűződik ahhoz, hogy a gyanús tranzakciót követően minden esetben haladéktalanul tegyen bejelentést a szolgáltató.
- IV. A Társaság szűrőrendszerre vonatkozó belső eljárásrendje sem felelt meg a hatályos jogszabályoknak, holott a pénzmosási előírások meghatározzák, hogy a szűrőrendszer belső eljárásrendjének milyen feltételeknek kell megfelelnie. A szűrőrendszer belső eljárásrendjére vonatkozó jogszabályban előírt tartalmi követelményeknek való megfelelés kiemelt jelentőséggel bír, tekintettel arra, hogy a nem megfelelő szabályozás rossz gyakorlatot teremt a szolgáltató pénzmosás és terrorizmusfinanszírozás megelőzési tevékenységét illetően. Továbbá, ha az alkalmazott szűrési scenáriók egyáltalán nem, vagy nem megfelelően jelennek meg a szolgáltató belső eljárásrendjeiben, akkor a szolgáltatók érintett munkatársainak sincs kellő rálátása a szűrőrendszer működésére, nem alkalmazzák tudatosan a szabályokat, valamint ezen hiányosság miatt a jogszabályban is rögzített nyomonkövethetőség követelménye is sérül mind szolgáltatói, mind felügyeleti oldalról.
- V. Az MNB hiányosságokat tapasztalt a Társaság belső ellenőrző és információs rendszerével kapcsolatban a kötelező szűrési feltételek alkalmazásának terén. A szűrőrendszer jogszabálynak megfelelő működéséhez, a kötelező szűrési feltételek alkalmazásához kiemelt érdek fűződik, hiszen a megfelelően működtetett szűrőrendszer jelzései képezik a pénzügyi információs egység felé megtett bejelentések és a további kockázatcsökkentő intézkedések alapját. Amennyiben a szolgáltató szűrőrendszere nem működik megfelelően, mert nem tartalmazza a kötelező szűrési feltételeket, a szolgáltató nem szerez tudomást olyan pénzmosás gyanús tranzakciókról, amelyek a szolgáltató számára bejelentési kötelezettséget keletkeztetnek, ezáltal a szolgáltató nem képes jogszerűen teljesíteni a pénzmosás és terrorizmusfinanszírozás megelőzési tevékenységi körében legfontosabb kötelezettségét, továbbá nem tudja megfelelően azonosítani azon eseteket sem, ahol további kockázatcsökkentő intézkedés (pl. KYC adatok ellenőrzése és szükség szerinti pontosítása, pénzeszköz forrásigazolásának beszerzése, további ügyleti megbízások teljesítésének megtagadása) indokolt.

- VI. Az MNB hiányosságot talált a Társaság megerősített eljárási gyakorlatában is. A Társaság egyes bejelentett ügyfelei kapcsán, a bejelentést követő egy éven belül, a belső kockázatértékelésében meghatározott értékhatárt meghaladó, nem készpénzben teljesített ügyletek, illetve a megerősített eljárásba vont ügyfelek 10 millió forintot elérő vagy meghaladó, nem készpénzes tranzakciói esetében nem vezetett be és nem hajtott végre szűréseket, és ebből következően az ügyletek pénzmosás és terrorizmus finanszírozása szempontjából történő elemzése és értékelése sem történhetett meg. A Társaság gyakorlata ilyen módon nem tudta hatékonyan támogatni a pénzmosás gyanús ügyletek kiszűrését és a bejelentések teljes körű megtételét sem, holott a bejelentések miatt megerősített eljárásba tartozó ügyfelek kiemelt kockázatúnak minősülnek, így a Társaság egy magas pénzmosási kockázatú ügyfélkört nem volt képes hatékonyan kezelni.
- VII. Az MNB hiányosságot talált a Társaság ügyfél-átvilágítási gyakorlatában, ugyanis az ügyfél-átvilágítás során nem verifikálta az ügyfél kiemelt közszereplői státuszát. A pénzmosás és terrorizmusfinanszírozás megelőzési tevékenység kapcsán kiemelt jelentőségű, hogy a szolgáltatók egy üzleti kapcsolat fennállása során a lehető legteljesebb és naprakész valós információkkal rendelkezzenek az ügyfélről, hogy ezen információk birtokában a felmerülő kockázatokat pontosan és hatékonyan tudják kezelni.
- VIII. Az MNB a Társaság ügyfél-átvilágítási gyakorlatában további hiányosságokat is talált, ugyanis a Társaság az ügyfélkapcsolat létesítésénél, illetve az ügyfél ismételt átvilágítása során beszerzett, az ügyfelekről az okmánymásolatokon szereplő képmásokat az üzleti kapcsolat fennállása folyamán a Vizsgált Időszakban nem vetette össze az ezen ügyletek végrehajtásánál bemutatott okiratokon szereplő képmásokkal, illetve több esetben az okiratokon szereplő képmások nem megfelelő minőségben álltak rendelkezésre. A Társaság ezen hibás gyakorlatával nem tudta megfelelően figyelemmel kíséreni, hogy az adott ügylet összhangban áll-e a szolgáltatóknak az ügyfélről a jogszabályok alapján rendelkezésére álló adataival és ez alapján szükség van-e az ügyféllel szemben további pénzmosás megelőzésével kapcsolatos intézkedések végrehajtására. A pénzmosási törvényben előírt okirat másolási kötelezettség célja nem szűkül le kizárólag az ügyfélkapcsolat létesítésénél történő személyazonosság igazoló ellenőrzés érdekére, amiből azt a következtetést lehet levonni, hogy az okirat másolatra az üzleti kapcsolat fennállása folyamán teljesített további ügyletek személyazonosság igazoló ellenőrzése során is szükség van. Amennyiben a szolgáltatók nem vetik össze a rendelkezésre álló okmánymásolatokat, vagy az okmánymásolat minőség miatt nem megfelelően tudják összevetni az ügyfél által bemutatott okmánnyal, nagyobb a kockázat arra, hogy fénykép-manipulált, vagy hamis azonosító okirattal hajtsanak végre visszaélést. Az ilyen visszaélések megakadályozásában jelentős szerepe van, ha az ügylet végrehajtásánál a korábbról rendelkezésre álló képmást ellenőrzési céllal a szolgáltató fel tudja használni.

(...)

Budapest, 2022. október 27.

A Magyar Nemzeti Bank nevében eljáró

Dr. Kandrács Csaba s.k.,
Pénzügyi szervezetek felügyeletéért
és fogyasztóvédelemért felelős
alelnök

ELEKTRONIKUSAN ALÁÍRT IRAT